

SUSANNA

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Afgeleid van het Hebreeuwse woord 'susan', 'sosan' of 'sosanna' = 'lelie'.

*

Lelie als symbool

Reeds in de oudste culturen gold de *witte* lelie als symbool van licht, alsmede van vrede, opstanding en koninklijke waardigheid. Zij wordt aangeduid als een tedere bloem. In het jodendom werd zij beschouwd als aanduiding van de stam Juda. In het christendom zinnebeeld van onschuld, zuiverheid, maagdelijkheid en de ongehuwde levensstaat. Dat is des te opvallender, omdat de stamper van de bloem toch ook als fallus-symbool wordt beschouwd. In de christelijke kunst worden maagden, zowel mannen als vrouwen met de lelie afgebeeld. Als de engel Gabriël aan Maria komt zeggen dat zij een kind zal ontvangen, draagt hij vaak een lelie in de hand. De bloem staat ook wel ergens op de afbeelding in een vaas: verwijzing naar Maria's maagdelijkheid. Ook Jozef, Jezus' voedstervader, wordt meestal voorzien van een lelie; hij heeft immers Maria's maagdelijkheid gerespecteerd en behoed door zelf maagdelijk te blijven. Soms worden ook Maria's legendarische ouders, Anna en Joachim, met een lelie afgebeeld. Op kerstafbeeldingen wijst zij op Maria's Onbevleete Ontvangenis. Onder de heiligen die een lelie bij zich hebben, neemt Antonius van Padua een belangrijke plaats in. Daarnaast noemen we nog Franciscus van Assisi, Dominicus, Casimir, Clara van Montefalco, Filippus Neri, Catharina van Siena, Franciscus Xaverius en Aloysius van Gonzaga.

In de heraldiek is vooral de Franse lelie beroemd, de 'fleur de lys'. Volgens sommigen een gestileerde afbeelding van een rietplant zoals de aan de oevers van de Leie (Lys) wordt aangetroffen. De Frankische koning Chlodwig I († 511) zou hem uit handen van een engel in ontvangst hebben genomen. Sinds de 12e eeuw tooit deze bloem het wapen der Franse koningen. Via Lodewijk XI kreeg ze ook haar plaats in de wapens van Florence en Toscane.

In het volksgebruik is de lelie ook vaak een doodsbloem, omdat zij regelmatig wordt gebruikt voor rouwdecoraties.

*

Susanna van Babylon, Mesopotamië; † 6e eeuw vóór Chr.? Feest 19 december.

Het verhaal over Susanna komt uit de bijbel. Het staat in het Oudtestamentische Boek Daniël, hoofdstuk 13. Kort samengevat komt het hierop neer.

Twee ouderlingen laten zich ongemerkt insluiten in Susanna's hof om haar te verleiden. Op het moment dat zij een bad neemt, komen ze tevoorschijn. Zij wil echter niet op hun toenaderingspogingen ingaan. Ze zet het op een gillen, waarop de twee mannen nog harder beginnen te brullen. Eén van hen maakt intussen vliegenvlug de poort open. Alle burgers snellen verschrikt toe. De twee ouderlingen beweren dat zij Susanna op heterdaad hebben betrappt op overspel met een jongeman; die hebben ze niet kunnen grijpen. Maar de openstaande poort getuigt van zijn vlucht. Susanna beweert bij hoog en bij laag dat het die twee kerels zelf waren die haar belaagden. Niemand gelooft haar. De twee heren bekleden immers verantwoordelijke posities in hun gemeenschap. In haar uitzichtloze positie stelt zij haar laatste vertrouwen op God.

Voor het gerecht blijven de twee mannen bij hun bewering. Dat is genoeg om Susanna ter dood te veroordelen. Maar op weg naar de plek van de terechtstelling roept een jongeman uit het publiek - Daniël heet hij - dat hij zeker niet mee zal doen aan haar steniging, "want ze is onschuldig, en dat kan ik bewijzen." Daarop maakt de menigte rechtsomkeert, terug naar de plek van de rechtspraak, waarschijnlijk de stadspoort. Nu vraagt Daniël toestemming de beide heren gescheiden van elkaar te mogen verhoren. Hij vraagt aan de eerste: "Onder wat voor boom heb je Susanna met die jongen samen gezien?" De ouderling antwoordt: "Onder een sycomore" (een heel lage boom). Vervolgens wordt de ander voorgeleid en hem wordt dezelfde vraag voorgelegd. Hij antwoordt: "Onder een terebint" (een heel hoge boom). Daarmee is Susanna's onschuld afdoende bewezen. Haar godsvertrouwen is niet beschaamd. Nu worden de twee onverlaten veroordeeld tot de straf die ze Susanna aan hadden willen doen: dood door steniging.

*

Er zijn nog zeker 20 heiligen en zaligen die ook Susanna heten. Onder wie **Susanna van Rome, Italië**; martelares met 5 anderen; † **eerste eeuwen chr.dom. Feest 11 augustus.**